

Leusden, 2 juni 2022

Voorzitter, leden van de raad, mensen aanwezig en kijkers thuis,

Met Raad en Daad. 20 mei jl. ontvingen wij 5 minuten voor aanvang van het persmoment het coalitieakkoord met de titel 'met Raad en daad'. Een titel die van ons als LeusdenVooruit had kunnen zijn. Vol goede moed zijn wij dan ook gaan lezen, al waren wij beducht op het feit dat het een dun akkoord op hoofdlijnen zou zijn, waarbij voor ieder wat wils zou zijn aldus de heer Genders op 19 mei jl.

Voorzitter, wij hebben het akkoord, zo dun als het is, meerdere keren moeten lezen om enigszins te kunnen snappen en bevatten wat er staat. Bij het lezen werden wij overmand door allerlei emoties: van een lach naar een traan en alles wat daartussen in zit. Blijdschap kwam er helaas niet echt naar voren. Het akkoord bestaat uit een hoop tegenstrijdigheden en open deuren.

Alles bij elkaar roept het akkoord een hoop vertwijfeling en vragen op. Om die voor onszelf enigszins te onderbouwen hebben wij een rondje gedaan langs diverse maatschappelijke en regionale partners, ambtenaren en inwoners. Mensen die helaas niet allemaal actief zijn benaderd bij het opstellen van het coalitieakkoord zoals Lokaal Belangrijk aan de voorkant aangaf dit wel heel belangrijk te vinden. Zo hebben wij gesproken met de cultuurkoepel, de ondernemersverenigingen, WSL, Regio Amersfoort, de ambtenaren van duurzaamheid en financiën, diverse inwoners met individuele problemen in het sociaal domein waar volgens deze coalitie geen ruimte meer voor zal zijn en initiatiefnemers in de duurzaamheid.

Daarnaast constateren wij dat er op dit moment vanuit Den Haag steeds meer druk wordt gelegd op bouwen, duurzaamheid en het sociaal domein en dat Den Haag hier meer en meer de regie op lijkt te gaan nemen. Deze coalitie lijkt juist op duurzaamheid, bouwen en sociaal domein een rem te willen zetten en financieel de kantjes ervan af te willen gaan lopen. Hoe kijken de partijen naar dit zwaard van Damocles vanuit het rijk dat boven ons hangt in relatie tot het akkoord zoals is opgeschreven?

Kortom, wij en diverse mensen die we hebben gesproken zien erg uit naar de uitwerking van het akkoord in een cup. Kunnen de coalitiepartners aangeven hoe zij de uitwerking naar een CUP gaan vormgeven en realiseren en of en hoe de samenleving zal worden betrokken?

Voorzitter, we willen per onderdeel van dit akkoord nog wel een aantal zaken benoemen die de coalitie bij deze uitwerking kan meenemen:

Duurzaamheid: Op duurzaamheid trapt deze coalitie flink op de rem, daar waar we als Leusden al niet bepaald snel gaan. Beleid op duurzaamheid wat in de vorige periode al is uitgezet wordt benoemd als iets nieuws: zon op dak, wijkwarmteplannen, erfmolens - wat provinciaal beleid is - en er wordt voorgesorteerd op innovatie welke er nog niet is en waar je dus lastig onderbouwd tot zelfs niet beleid op kunt maken. Daarbij gaan ze ook recent vastgesteld beleid alweer downsize. Geen ambitie, geen daadkracht en geen verantwoordelijkheid op dit onderwerp. En zo worden wij een relevante, duurzame en adaptieve gemeente, aldus het akkoord.

Er wordt gekeken hoe wij met lobby en subsidies geld naar ons toe kunnen trekken voor de duurzaamheidsopgave. Maar tegelijkertijd hebben wij grondeigenaren, ondernemers die willen investeren, bereid zijn risico te nemen en zo een bijdrage kunnen en willen leveren aan de

duurzaamheidsopgave. En die negeren we. Kan de coalitie onze inwoners uitleggen dat zij uiteindelijk de maatschappelijke rekening gepresenteerd krijgen als we akkoord gaan met deze plannen, terwijl we wanneer we de hulp van grondeigenaren en ondernemers omarmen - die al ver gevorderde plannen hebben - de maatschappelijke kosten lager kunnen houden. Waarom zouden we deze niet omarmen? We horen graag het antwoord.

Sociaal domein: Op het sociaal domein lezen wij de algehele toon dat het *"allemaal wel goed gaat in Leusden"*. Maar je zal maar een van de inwoners zijn die op een wachtlijst staat voor de GGZ, dan lees je deze pagina toch heel anders. Er wordt verder niks concreets genoemd - so far de ambitie. Er wordt alleen wel gezegd dat er terughoudend zal worden omgegaan met individuele knelpunten. Heeft deze coalitie door, dat het juist gaat om die individuele knelpunten?? Dat dit mensen zijn, iemands kind of partner? Het zal je familielid maar zijn en je woont in een gemeente waar er zo over je wordt gedacht? Is het niet aan ons om alles te doen wat er in onze macht ligt om deze mensen te helpen en daarvoor te lobbyen in Den Haag om de zorg weer naar een hoger niveau te trekken en bij de zorgverzekeraars weg te halen? Benieuwd hoe de coalitie hiernaar kijkt en bereid is ambitie te tonen en te gaan staan voor haar inwoners.

Bouwen en wonen: Hier wordt wat ons betreft juist het grootste pijnpunt niet genoemd. De lange wachtlijsten in de sociale huur. En deze woningen zijn niet alleen voor starters, maar voor een veel grotere groep. Zoals die moeder met haar kind die binnenkort op straat komt te staan, omdat er gewoon geen woning voor haar is. Ja, in Nijkerk, met een kind op school in Leusden. Dit ga je niet oplossen met Knarrenhofjes en Tiny houses. En, ook al zijn die hartstikke belangrijk en heel erg leuk, die lossen de grote problemen niet op. Er wordt gesproken over *"Premie A woningen"*. Dat concept bestaat niet, er zijn plannen om dit weer nieuw leven in te blazen, maar wordt door experts niet als de oplossing gezien. Daarbij is ook dit landelijk beleid waar deze coalitie op voorsorteert. Wat gaan wij zelf doen in Leusden om een bijdrage aan de oplossing te leveren? We horen graag het antwoord.

U spreekt ook over *"optoppen en splitsen en verdichten van woningen"*. Het lijkt ons zeer verstandig om het bestemmingsplan Mastenbroek 2 direct aan te passen en daar te beginnen met dit optoppen en splitsen. Hier heb je nog een blanco canvas. Dan geef je gelijk het goede voorbeeld. Uiteraard met de nieuwe sanitatie en energietuin erbij, want die heb je zeker nodig als je een voorbeeld wil zijn als gemeente. Graag horen wij of de coalitie hier de daad bij het woord gaat voegen waar het gaat om verdichten, optoppen en splitsen én duurzaam, adaptief en relevant zijn. We horen graag het antwoord

Dan het onderdeel **Financiën:** De verantwoordelijkheid die deze coalitie zegt en schrijft te voelen in hun handelen naar toekomstige generaties en volgende colleges en raadsperiodes blijkt bij het lezen niet echt terug te vinden. Er gaat vooral veel gelobbyd worden. En zoals de *Leusderkrant* het tijdens het persmoment verwoordde: ik lees een rebelse toon als het gaat om de financiën, ik ken onze wethouder toch als een behouden man. Waar is het solide begroten gebleven waarover sommige partijen in hun verkiezingsprogramma's spraken? We horen graag het antwoord.

Tot zover de *daad*...

Voorzitter, we hebben de titel van dit akkoord gelegd naast de inhoud van dit akkoord. Wij moeten helaas concluderen dat er in het akkoord op geen enkele wijze ambitie of daadkracht wordt getoond. Er wordt veelvuldig naar *'de raad'* verwezen. Wij lezen daarin echter steeds *'oppositie'*. De oppositie mag ook nog wat leuke dingen bedenken en dat wil de coalitie - onder de

noemer van 'de raad' - dan samen met dit akkoord tot een strategische agenda vormen. Wij krijgen zelfs het gevoel dat de coalitie de oppositie meer dan ooit nodig heeft om de daad bij het woord van de titel van dit akkoord te voegen. Maar had dit dan aan het begin gezegd en had ons aan het begin dan meegenomen in de gesprekken, waar wij meerdere keren ook om hebben gevraagd.

LeusdenVooruit bestaat nu een half jaar. Wij zijn een partij die staat voor open en eerlijke communicatie. Daarbij staan wij voor verbinding en samenwerking. Voorzitter, al deze voor ons belangrijke waarden zien wij niet terug in dit coalitieakkoord of in de wijze waarop de coalitie zich tot nu toe heeft gepresenteerd. Wij maken ons dan ook zorgen om het vervolg. En het vervolg was door de formateur al helder gepresenteerd: een strategische agenda die we **samen** als raad zouden moeten opstellen en waar dit coalitieakkoord dan onderdeel van is.

Los van alle vragen, voorzitter, die wij hebben op de inhoudelijk onderdelen duurzaamheid, wonen en bouwen, sociaal domein en financiën, welke wij nog zullen nasturen zoals afgesproken, maken wij ons ook grote zorgen om de paar zinnen die er aan dit onderdeel - de strategische agenda - zijn gewijd in het akkoord, maar waar deze coalitie wel het meest van afhankelijk is met zo'n dun akkoord als nu gepresenteerd is.

Voorzitter, zoals wij het interpreteren heeft de coalitie hier "bestuurlijke vernieuwing" voor ogen die sommigen ook in hun verkiezingsprogramma hebben benoemd. Maar heeft de coalitie door dat je bestuurlijke vernieuwing niet kan opleggen en vormgeven en besluiten in slechts 2 sessies zoals de formateur dat wel heeft voorgesteld?

Zoals wij daar als LeusdenVooruit naar kijken, verdient dit veel meer zorg en aandacht. Deze coalitie heeft 2 maanden nodig gehad om tot dit flinterdunne akkoord te komen en wat vele gesprekken heeft gekost. Vraagt de formateur nu van ons om dit te doen in 2 sessies van een uurtje?

Wij zijn zeker een grote voorstander van bestuurlijke vernieuwing, maar dat doe je samen met raad, het college, de griffie, de ambtenaren en niet te vergeten je inwoners en je maatschappelijke partners. Een strategische agenda opstellen en daarmee doen voorkomen alsof je bestuurlijke vernieuwing hebt doorgevoerd is echt onverantwoord. Je kan pas met elkaar komen tot een strategische agenda, als we met elkaar consensus hebben over hoe en wat en waarom we het anders willen gaan doen in vergelijking met de afgelopen raadsperiodes. En laten we dan ook vooral kijken bij andere gemeentes hoe zij dat doen en daarvan leren, om zo onze Leusdense bestuurlijke vorm vinden.

Wij zijn dan blij dat het presidium - want die gaat over onze agenda en niet de formateur - heeft besloten dat wij ons komende tijd weer met inhoudelijke zaken voor Leusden gaan bezighouden en dat we in samenspraak kijken hoe verder, waar het gaat om de beoogde bestuurlijke vernieuwing. In de vorige periode hebben we met de raads werkgroep "werkwijze raad" al een eerste stap gezet als het gaat om het anders werken. Laten we die werkgroep weer inzetten om ons als raad te verdiepen in een andere vorm van werken en laten we ons daar goed in begeleiden. En niet door de burgemeester, want die is net als iedereen hier in het huis onderdeel van die mogelijke verandering.

Voorzitter, hiermee heb ik denk namens LeusdenVooruit een beeld proberen te schetsen hoe wij tegen dit akkoord aankijken en tegen de strategische agenda. Wij hebben als LeusdenVooruit

voldoende onderwerpen op ons lijstje staan om op te pakken en dat zullen we ook zeker doen, zoals ook dat een van onze partij kenmerken is, doen!. De coalitie partijen geven aan elkaar vast te houden op de onderwerpen in het akkoord, maar vrij te laten op andere onderwerpen ongeacht van wie het idee is. We zien dan ook uit naar de samenwerking.

Wij zien ook uit naar de uitwerking van dit akkoord in het uitvoeringsprogramma. Wij gaan ervan uit dat de maatschappelijke partners hierin iets meer worden betrokken dan dat dit in de afgelopen maanden is gebeurd.

Naast de paar vragen die ik nu heb verwoord hebben wij nog een 50 tal inhoudelijke vragen die we nu niet hebben gesteld. Deze zullen we zoals vooraf afgesproken via de griffie - en daarmee openbaar - doorsturen.

Hartelijke groet,
Namens de fractie **LeusdenVooruit**

Hilde van den Heuvel